

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Jitky Zavřelové a Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., ve věci **žalobců:** a) **F. R.**, zemřelý dne ..., naposledy bytem x. a b) **M. R.**, bytem x, společně zastoupeni JUDr. Bedri Tomáškem, advokátem se sídlem Politických vězňů 27, Kolín IV., proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobách proti rozhodnutím Finančního ředitelství v Praze ze dne 8. 8. 2012, č. j. 4044/12-1400-203243 a č. j. 4045/12-1400-203243,

t a k t o :

- I. **Žaloba žalobce a)** proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 8. 8. 2012, č. j. 4044/12-1400-203243, **se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků ve věci žaloby žalobce a) nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 8. 8. 2012, č. j. 4045/12-1400-203243, a rozhodnutí Finančního úřadu v Kolíně ze dne 27. 3. 2012, č. j. 55262/12/034962204537, **se zrušují a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- IV. Žádný z účastníků ve věci žaloby žalobkyně b) nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- V. Ustanovenému zástupci JUDr. Bedri Tomáškově, advokátovi, **se určuje odměna** za zastupování **ve výši 16.456,- Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci a) a b) se samostatně podanými žalobami, vedenými pod sp. zn. 47 A 19/2012 a sp. zn. 47 A 20/2012, které soud usnesením ze dne 6. 6. 2014, č. j. 47 A 19/2012 – 32, spojil

ke společnému projednání, domáhali zrušení rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 8. 8. 2012, č. j. 4044/12-1400-203243 [vydaného ohledně žalobce a)] a č. j. 4045/12-1400-203243 [vydaného ohledně žalobkyně b)], kterými byla zamítnuta odvolání žalobců a současně potvrzena rozhodnutí Finančního úřadu v Kolíně (dále jen „finanční úřad“) ze dne 27. 3. 2012, č. j. 54554/12/034962204537, a č. j. 55262/12/034962204537, jimiž byla zastavena řízení o žádostech žalobců o prominutí nedoplatku na dani z převodu nemovitostí ve výši 11.592,- Kč stanoveného na základě platebních výměrů finančního úřadu ze dne 3. 11. 2009, č. j. 117848/09/034962204537 a č. j. 117855/09/034962204537.

Žalobci shodně namítli nesprávné posouzení věci, když žalovaný potvrdil rozhodnutí finančního úřadu, kterým bylo řízení zastaveno, s odůvodněním, že žádost o prominutí daňového nedoplatku byla podána po skončení platnosti zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“), tedy za účinnosti zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), který správci daně pravomoc k prominutí daňového nedoplatku nestanoví, a proto finanční úřad posoudil žádosti jako zjevně neúčinná právní podání. Žalovaný rovněž nepřihlédl ke skutečnosti, že pohledávka, k jejímuž zajištění byla smlouva o zajišťovacím převodu vlastnického práva uzavřena, byla z části uhrazena. Oba žalobci shodně požádali o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení advokáta JUDr. Bedri Tomáška jejich zástupcem. Usneseními ze dne 19. 2. 2014, č. j. 47 Af 19/2012 – 19, a č. j. 47 Af 20/2012 – 14, byli žalobci osvobozeni od placení soudních poplatků a ustanoven jim zástupce JUDr. Bedri Tomášek, advokát.

Žalovaný ve vyjádření k žalobám odkázal na odůvodnění napadených rozhodnutí a namítl s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, že žaloby neobsahují žalobní body dle § 71 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), z nichž by bylo patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považují žalobci rozhodnutí za nezákonná. Proto navrhl, aby soud žaloby odmítl. Dále uvedl, že přechodné ustanovení § 264 odst. 6 daňového řádu umožňuje žádosti o prominutí daňového nedoplatku podané podle dosavadních právních předpisů a nevyřízené do dne nabytí účinnosti daňového řádu posoudit podle podmínek obsažených v dosavadních právních předpisech, tedy ZSDP. V případě, že žádost byla podána až po dni nabytí účinnosti daňového řádu, je nutné postupovat podle tohoto nového právního předpisu, a to nezávisle na tom, zda daňový nedoplatek vznikl přede dnem nabytí účinnosti daňového řádu, nebo až po tomto dni. Daňový řád upravuje institut prominutí daně v § 259 a § 260. Dle § 259 lze na základě žádosti daňového subjektu nebo z moci úřední zcela nebo částečně prominout daň nebo příslušenství daně, pokud zákon stanoví orgánu veřejné moci takovou pravomoc. Vzhledem k tomu, že zákon takovou pravomoc správci daně nestanoví, nebylo možné podle § 259 daňového řádu postupovat. V úvahu nepřipadala ani aplikace § 260 daňového řádu, který neupravuje individuální prominutí na návrh daňového subjektu. Proto byla žádost žalobce posouzena jako zjevně právně nepřípustné podání a ve smyslu § 106 odst. 1 písm. d) daňového řádu bylo řízení zastaveno. Námitku, že žalovaný nepřihlédl ke skutečnosti, že pohledávka, k jejímuž zajištění byla smlouva o zajišťovacím převodu vlastnického práva uzavřena, byla z části uhrazena, považuje za zcela irelevantní. Předně nebyla vznesena v průběhu daňového řízení. K aplikaci ustanovení § 25 odst. 4 zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o trojdani“), který umožňuje prominutí daně z převodu nemovitostí finančním ředitelstvím, uvedl, že finanční ředitelství promine daňovému subjektu daň z převodu nemovitostí z převodu vlastnického práva k nemovitosti uskutečněného na základě smlouvy o zajišťovacím převodu práva, dojde-li ke zpětnému nabytí nemovitosti původním vlastníkem, který převedl vlastnictví k nemovitosti k zajištění splnění závazku na věřitele. Žádost o prominutí daňového nedoplatku nenásvědčovala tomu, že by žalobci žádali o prominutí daně z převodu nemovitostí ve smyslu ustanovení § 25 odst. 4 zákona o trojdani,

ani nijak neprokazovali splnění podmínek uvedených v uvedeném ustanovení. Finanční úřad proto postupoval podle § 8 odst. 3 daňového řádu, když žádosti žalobců posoudil podle jejich skutečného obsahu a vyhodnotil je jako zjevně právně nepřipustná podání.

Žalobci v replice nesouhlasili s vyjádřením žalovaného. Domnívají se, že rozhodnutí Finančního úřadu v Praze o vyměření daně byla vydána v rozporu s právními předpisy a že vymáhání úroku z prodlení je třeba hodnotit jako *postup odporující dobrým mravům, pokud není protiprávní*. Proto rozhodnutí, která jim byla doručeno dne 9. 8. 2012, napadli žalobou, ve které vytkli nesprávné posouzení věci po stránce skutkové i právní. K věci uvedli, že k zajištění závazku, a to půjčky ve výši 408.000,- Kč, uzavřeli smlouvu o zajišťovacím převodu vlastnického práva k bytu č. x v budově čp. x v Kolíně II. postavené na st. parcelách č. x spoluvlastnického podílu o velikosti 5453/511804 na společných částech této budovy a na st. parcelách č. x, vše v k. ú. Kolín. Nejednalo se tedy o převod vlastnického práva jako takový, ale pouze o poskytnutí záruky věřitelce, že půjčka bude vrácena nebo uspokojena ze záruky. Na pohledávku J. H. uhradili 90.000,- Kč a částku 40.000,- Kč na dani zaplatili formou exekučních srážek z důchodu. I nadále jako vlastníci nemovitost užívají a platí z ní daň z nemovitostí. Žalobci dále namítli, že výše daně z převodu nemovitostí, od níž se odvíjí výše úroků z prodlení, vychází z odhadu, který si opatřil finanční úřad, s nímž nebyli seznámeni, nemohli se k němu vyjádřit ani uplatnit případné námitky, čímž byli zkráceni na svých právech. Pokud jde o právní důvody, pro něž žalobci považují rozhodnutí za nezákonné, spatřují je především v tom, že daň z převodu nemovitosti neměla být vůbec vyměřena. V době uzavření smlouvy o zajišťovacím převodu vlastnického práva nebyl tento převod podle ustanovení § 9 zákona o trojdani zahrnut do zdaňovaných dispozic s majetkem. Podle přechodných ustanovení citovaného zákona (§ 24) se při převodu či přechodu nemovitosti postupuje podle dřívějších předpisů. Pokud nastala před účinností citovaného zákona skutečnost, která byla předmětem poplatkové povinnosti podle dosavadních předpisů, a poplatek nebyl vyměřen a zaplacen, musel finanční úřad dokončit zahájené řízení o vyměření poplatků podle dosavadních předpisů. I když tedy lhůta k podání daňového přiznání o zaplacení daně z převodu nemovitostí, jak se uvádí v odůvodnění napadených rozhodnutí, běžela až do 31. 1. 2008 [§ 18 odst. 2, § 21 odst. 2 písm. a) ZSDP], měl správní orgán postupovat podle zákona o trojdani ve znění platném do 31. 12. 2007, a protože smlouvy o zajišťovacím převodu práva v této době nepodléhaly dani z převodu nemovitostí, neměla být daň vyměřena a vymáhána. Pokud tedy byla daň z převodu nemovitostí vyměřena neprávem, potom není ani úrok z prodlení s její splatností vymáhán po právu.

Žalobci dále uvedli, že žalobou podanou u Okresního soudu v Kolíně, vedenou pod sp. zn. 7 C 60/2012, se domáhají určení, že jsou vlastníky předmětných nemovitostí. Tuto žalobu odůvodnili poukazem na ustálenou judikaturu, podle níž je smlouva o zajišťovacím převodu vlastnického práva absolutně neplatná. Jestliže za tento převod byla vyměřena daň, která je předmětem projednávané věci, potom podle jejich názoru je uvedena skutečnost dalším důvodem pro to, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno. Proto navrhli, aby soud řízení přerušil do pravomocného skončení řízení o žalobě na určení vlastnictví u Okresního soudu v Kolíně.

Zdejší soud usnesením ze dne 6. 6. 2014, č.j. 47 Af 19/2012 - 32, řízení přerušil do doby pravomocného skončení řízení před Okresním soudem v Kolíně vedeném pod sp. zn. 7 C 60/2012.

Soud zjistil, že rozsudkem Okresního soudu v Kolíně ze dne 9. 1. 2015, č.j. 7 C 60/2012 – 144, byla žaloba na určení vlastnického práva zamítnuta. Odvolací Krajský soud v Praze usnesením ze dne 10. 11. 2016, č.j. 27 Co 325/2014 – 234, řízení zastavil z důvodu zpětvzetí odvolání podaného žalobci. Toto usnesení nabylo právní moci dne 24. 11. 2016.

Soud proto usnesením ze dne 7. 12. 2016, č.j. 47 Af 19/2012 – 55, vyslovil, že v řízení pokračuje. Toto usnesení nabylo právní moci dne 8. 12. 2016.

Z předloženého správního spisu soud zjistil následující skutečnosti:

Katastrální úřad Kolín přijal dne 24. 9. 2007 smlouvu o zajišťovacím převodu vlastnického práva, kterou zapsal dne 19. 10. 2007. Daňové přiznání k dani z převodu nemovitostí nebylo podáno, na výzvy finančního úřadu žalobce a) ani žalobkyně b) nereagovali, proto bylo přistoupeno k zadání vypracování znaleckého posudku a na základě něho k vyměření daně.

Finanční úřad vyměřil žalobci a) daň z převodu nemovitostí ve výši 11.592,- Kč platebním výměrem ze dne 3. 11. 2009, č. j. 117848/09/034962204537, a žalobkyni b) stejnou daň ve stejné výši platebním výměrem ze dne 3. 11. 2009, č. j. 117855/09/034962204537 (dále jen „předmětný platební výměr“). Platební výměry byly žalobcům doručeny dne 6. 11. 2009.

Dne 7. 3. 2012 obdržel finanční úřad s odkazem na ustanovení § 65 ZSDP žádost žalobkyně b) o prominutí daňového nedoplatku, který vznikl na základě platebního výměru a platebních výměrů na úrok z prodlení. Žádost byla odůvodněna nemajetností žalobkyně b) a rovněž žalobce a). Žalobce a) podal s tímž odůvodněním žádost o prominutí daňového nedoplatku dne 6. 3. 2012.

Finanční úřad rozhodnutím ze dne 27. 3. 2012, č. j. 55262/12/034962204537, řízení zastavil dle § 106 daňového řádu (v rozhodném znění) s odůvodněním, že účinnost ZSDP skončila dne 31. 12. 2010, od 1. 1. 2011 je v účinnosti daňový řád, který nedává správci daně pravomoc prominout daň a příslušenství daně tak, jak tomu bylo podle ZSDP. Stejným způsobem rozhodl finanční úřad i o žádosti žalobce a).

Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně b) odvolání, ve kterém namítla, že daň byla vyměřena za účinnosti ZSDP, proto mělo být o její žádosti rozhodováno podle tohoto zákona. Na základě výzvy finančního úřadu k označení důkazních prostředků k tvrzením o skutkovém stavu a k uvedení návrhu na změnu nebo zrušení prvostupňového rozhodnutí bylo odvolání doplněno podáním ze dne 9. 5. 2012 o označení důkazních prostředků (potvrzení katastrálního úřadu o vlastnictví nemovitostí, potvrzení pošty, potvrzení České správy sociálního zabezpečení, lékařské zprávy, rozhodnutí Okresního soudu v Kolíně, rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem, které byly již předloženy finančnímu úřadu s předchozími podáními, popř. budou na výzvu finančního úřadu doloženy). Proti prvostupňovému rozhodnutí podal odvolání rovněž žalobce a), a to se stejnými námitkami jako žalobkyně b).

Žalovaný (resp. Finanční ředitelství v Praze) shora uvedeným rozhodnutím odvolání žalobkyně b) zamítl a rozhodnutí finančního úřadu potvrdil. V odůvodnění uvedl, že každá žádost se posuzuje ke dni podání. Žádost žalobkyně b) podala za účinnosti daňového řádu. Daňový řád již správci daně nestanoví pravomoc k prominutí daňového nedoplatku. Přejícné ustanovení § 264 odst. 6 daňového řádu řeší pouze postup při vyřizování žádostí o prominutí daňového nedoplatku, které byly podány podle dosavadních právních předpisů, tj. za účinnosti ZSDP, tedy do 31. 12. 2010. Žádost žalobkyně b) proto posoudil jako zjevně právně nepřijatelné podání, a proto byl naplněn důvod pro zastavení řízení podle § 106 odst. 1 písm. b) daňového řádu. Ze stejného důvodu žalovaný zamítl i odvolání žalobce a).

Žalobou napadená rozhodnutí byla doručena žalobci a) dne 14. 8. 2012 a žalobkyni b) dne 9. 8. 2012. Žaloby byly doručeny soudu dne 11. 9. 2012. Lze tak konstatovat, že obě žaloby jsou včasné (srov. ustanovení § 72 odst. 1 zákona s. ř. s.).

Žalobci na výzvu soudu v poskytnuté lhůtě nesdělili, zda souhlasí, aby ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, proto lze s poukazem na § 51 s. ř. s. mít za to, že oba s tímto postupem souhlasí. Žalovaný v řízení o žalobě žalobkyně b) vyslovil souhlas s rozhodnutím bez jednání a v řízení o žalobě žalobce a) se na výzvu soudu k tomuto

postupu v poskytnuté lhůtě nevyjádřil, lze tedy i zde presumovat jeho konkludentní souhlas s tímto postupem. Soud proto přistoupil k rozhodnutí bez jednání.

Soud konstatuje, že dle § 69 s. ř. s. je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla.

Správním orgánem rozhodujícím v posledním stupni bylo v případě obou žalobců Finanční ředitelství v Praze, jehož působnost však podle zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, přešla ke dni 1. 1. 2013 na Odvolací finanční ředitelství. Proto je v řízení o žalobách proti rozhodnutím Finančního ředitelství v Praze nutno považovat za žalovaného právě Odvolací finanční ředitelství.

V době, kdy bylo řízení přerušeno, byl soud ustanoveným zástupcem žalobců informován o úmrtí žalobce a) dne 13. 11. 2015. Z úřední činnosti, konkrétně z řízení vedeného zdejším soudem pod sp. zn. 45 Af 14/2015, je soudu známo, že usnesením Okresního soudu v Kolíně ze dne 27. 4. 2016, č. j. 51D 1504/2015 - 113, soudní komisař řízení o pozůstalosti po žalobci a) podle § 154 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů zastavil a majetek nepatrné hodnoty vydal obstaravateli pohřbu. Usnesení podle připojené doložky nabylo právní moci dne 27. 4. 2016.

Podle § 239a odst. 3 daňového řádu totiž daňová povinnost zůstavitele přechází na jeho dědice rozhodnutím soudu o dědictví; dědic tak získává postavení daňového subjektu namísto zůstavitele. Za těchto okolností je zřejmé, že zde není žádný dědic, na nějž by mohla ve smyslu § 239a odst. 3 daňového řádu přejít daňová povinnost žalobce a), jejíž nedoplatek žádal prominout (srov. Lavický, P. a kol: Občanský soudní řád. Praktický komentář, Praha: Wolters Kluwer 2016, k § 107 o. s. ř.; není-li hmotněprávní nástupce zemřelého žalobce, nemůže existovat ani nástupce procesní, jelikož procesní nástupnictví je odrazem nástupnictví hmotného), a není zde tedy žádná osoba, která by se mohla dovolávat ochrany své právní sféry, do níž má ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí zasahovat.

Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.

Jednou z nezbytných podmínek řízení, kterou je třeba zkoumat kdykoliv v jeho průběhu, je i způsobilost žalobce být účastníkem řízení (procesní subjektivita) upravená v § 33 odst. 1 s. ř. s. Smrtí žalobce a) zanikla jeho procesní subjektivita a s ohledem na výsledek řízení o pozůstalosti nemá žalobce žádného právního procesního nástupce. Dnem právní moci usnesení o zastavení řízení o pozůstalosti tak vznikl neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, jehož nutným důsledkem je odmítnutí žaloby podané žalobcem a) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 8. 2012, č. j. 4044/12-1400-203243, podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2013, č. j. 6 Ads 66/2009 – 113).

Soud tedy přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) pouze rozhodnutí žalovaného vztahující se k žalobkyni b), jakož i řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Soud předně konstatuje, že žalovaným namítanou neúplnost žaloby neshledává, neboť žaloba žalobkyně b) obsahuje námitku nesprávného právního posouzení věci a nezohlednění skutečnosti, že z části došlo k uhrazení pohledávky, k jejímuž zajištění byla smlouva o zajišťovacím převodu práva uzavřena.

Jak soud již shora konstatoval, byla žaloba na určení vlastnictví nemovitosti (bytu, který byl předmětem zajišťovacího převodu práva) podaná u Okresního soudu v Kolíně zamítnuta. Odvolání podané žalobci bylo vzato zpět. Vlastníkem předmětné nemovitosti (což soud ověřil nahlédnutím do aplikace <http://nahliznidokn.cuzk.cz/VyberParcelu.aspx>

dostupné na veřejně přístupných internetových stránkách Českého úřadu zeměměřického a katastrálního) je M. V. (v civilním soudním řízení žalovaná), nikoli žalobkyně b), popř. žalobce a). K převodu vlastnictví předmětné nemovitosti tedy došlo, ke zpětnému převodu vlastnictví na původní vlastníky, tj. žalobce a) a žalobkyni b) nikoli.

Ve správním soudnictví přísluší soudu přezkoumat pouze rozhodnutí napadené žalobou, tj. v nyní posuzovaném případě rozhodnutí ve věci žádosti o prominutí daně, nikoliv vlastní platební výměr na daň z převodu nemovitosti či platební výměr na úrok z prodlení. Institutem prominutí daně nelze docílit přezkoumání vlastního platebního výměru a výměru na úrok z prodlení. Žalobkyně b) se snažila až v replice doručené soudu dne 6. 5. 2014 konstatováním, že *„rozhodnutí Finančního úřadu v Praze o vyměření daně bylo vydáno v rozporu s právními předpisy a že vymáhání úroku z prodlení je třeba hodnotit jako postup odporující dobrým mravům, pokud není protiprávní“*, docílit přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného a také přezkoumání vlastního platebního výměru na daň z převodu nemovitosti.

Platební výměr zřejmě nebyl napaden opravným prostředkem - ať už řádným či mimořádným (alespoň ze spisu to nevyplývá a žádný z účastníků řízení to netvrdí). Jde tedy o pravomocné a vykonatelné rozhodnutí. Nicotnost rozhodnutí – platebního výměru není žalobkyní b) namítána. Správní soudy ani v případě vyměření daně dlužníkovi z převodu nemovitostí při zajišťovacím převodu vlastnického práva podle zákona o trojdaní ve znění účinném do 31. 12. 2003 [kdy tento zákon neobsahoval jakoukoliv zmínku o možnosti v takovémto případě daň vyměřit; nadto platební výměry žalobcům a) a b) byly vydány dle zákona o trojdaní účinného do 31. 12. 2007, tedy po novele provedené zákonem č. 420/2003 Sb. a před novelou provedenou zákonem č. 261/2007 Sb.] rušily platební výměry pouze pro nezákonnost, nevyslovovaly nicotnost (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, a to rozsudek ze dne 27. 7. 2006, č. j. 7 Afs 126/2005 - 75, rozsudek ze dne 18. 4. 2007, č. j. 1 Afs 135/2006 - 58, rozsudek ze dne 26. 6. 2008, č. j. 7 Afs 29/2007 - 60). Soud tak konstatuje, že neshledal nicotnost ve spise založeného platebního výměru.

Dále soud upozorňuje na zásadu presumpce zákonnosti a správnosti rozhodnutí znamenající, že na správní akty se hledí jako na bezvadné, pokud není úředně shledán opak; má-li dojít k nápravě správních aktů, je nezbytné vyvolat úřední postup, jehož výsledkem bude odstranění případných vad aktu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 As 79/2008 – 128, *„právní řád je založen na zásadě presumpce správnosti aktů vydaných orgány veřejné správy, dle níž se má za to, že správní akt je zákonný a správný, a to až do okamžiku, kdy příslušný orgán zákonem předvídanou formou prohlásí správní akt za nezákonný a zruší jej.“*). Pokud žalobkyně b) měla platební výměr za nezákonný (což tvrdí v replice), mohla se proti němu bránit podáním řádného opravného prostředku a následně správní žalobou, popř. podáním mimořádného opravného prostředku. Soudu tak nyní nezbývá než na platební výměr na daň z převodu nemovitosti hledět jako na vydaný v souladu se zákonem. K jeho případným vadám (nezpůsobujícím nicotnost) se soudu více nepřísluší vyjadřovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2016, č. j. 3 Afs 240/2015 – 24, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2013, č. j. 6 Ads 160/2012 - 74). K tvrzení uvedenému v replice, že daň z převodu nemovitosti byla vyměřena neprávem a úrok z prodlení rovněž, a proto jejich vymáhání odporuje dobrým mravům, soud ve světle výše uvedeného pouze odkazuje na zásadu *„vigilantibus iura“*, neboť žalobkyně b) se zcela jistě mohla bránit proti platebnímu výměru již v době, kdy to bylo ještě možné, podáním řádného opravného prostředku [srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2007, č. j. 1 Afs 31/2006 - 72, a zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 4 Afs 75/2015 - 23, v němž žalobce užil v základu stejnou argumentaci jako v nyní projednávané žalobě, resp. replice, a jeho žaloba proti platebnímu výměru na úrok z prodlení z daně z převodu nemovitostí za období od 31. 1. 2008 do 2. 5. 2011 byla zamítnuta Městským soudem v Praze a následně i jím podaná kasační stížnost byla rovněž Nejvyšším správním soudem zamítnuta].

K obecné žalobní námitce, že žalovaný nesprávně právně posoudil věc, soud uvádí pouze tolik, že žádost žalobkyně b) o prominutí daňového nedoplatku (výslovně označená dle § 65 ZSDP) byla podána dne 7. 3. 2012, tedy za účinnosti daňového řádu, tj. v době, kdy již ZSDP nebyl platný ani účinný (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2012, č. j. 1 Ans 13/2012 – 23). Na žádost proto nelze aplikovat ZSDP ani dle přechodného ustanovení § 264 odst. 6 daňového řádu, podle kterého: *Žádosti o prominutí daně nebo příslušenství daně, žádosti o prominutí daňového nedoplatku, žádosti o posečkání daně nebo její zaplacení ve splátkách, které byly podány podle dosavadních právních předpisů a které nebyly vyřízeny do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se posoudí podle podmínek obsažených v dosavadních právních předpisech.* Správní orgány správně vyhodnotily, že po nabytí účinnosti daňového řádu již nemají pravomoc rozhodovat o prominutí daňového nedoplatku tak jako dle § 65 ZSDP.

Soud ovšem upozorňuje na ustanovení § 259 odst. 1 daňového řádu, dle kterého lze prominout daň, jen když zvláštní zákon k tomu zakládá pravomoc. Zákon o trojdani umožňoval v § 25 odst. 4 finančnímu ředitelství prominout daň z převodu nemovitostí uskutečněného na základě smlouvy o zajišťovacím převodu práva. Žádost žalobkyně b) nelze tedy označit za zjevně právně nepřipustné podání, neboť jde o žádost o prominutí daně z převodu vlastnictví k nemovitosti uskutečněného na základě smlouvy o zajišťovacím převodu práva. Z § 259 odst. 1 daňového řádu ve spojení s § 25 odst. 4 zákona o trojdani tedy plyne, že územní finanční orgány měly pravomoc rozhodovat o prominutí daně z převodu nemovitostí. To, zda lze žádost žalobkyně b) podřadit pod některý z případů, při němž lze daň skutečně prominout, je otázkou posouzení důvodnosti žádosti, nikoliv ovšem otázkou její právní přípustnosti. Pokud byla žádost o prominutí daně podána u územního finančního orgánu, jenž nebyl k rozhodnutí o ní místně či věcně příslušný, měl tento orgán postupovat podle § 75 daňového řádu a žádost žalobkyně b) postoupit orgánu příslušnému. Finanční úřad a posléze i finanční ředitelství nesprávně posoudily žádost žalobkyně b) jako právně nepřipustnou a pochybily, jestliže řízení o této žádosti zastavily.

Z důvodů výše vyložených má soud rozhodnutí žalovaného za nezákonné a žalobu žalobkyně b) za důvodnou. Proto rozhodnutí žalovaného i finančního úřadu zrušil dle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc vrátil žalovanému dle § 78 odst. 4 s. ř. s. k dalšímu řízení. Správní orgán je v dalším řízení dle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným soudem.

Při rozhodování o nákladech řízení ve vztahu k žalobě žalobce a) soud vyšel z ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

O náhradě nákladů řízení ve vztahu k žalobě žalobkyně b) rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobkyni, která byla ve věci úspěšná, by svědčilo právo na náhradu nákladů řízení, ovšem žalobkyně b) byla osvobozena od soudních poplatků a byl jí soudem ustanoven zástupce, žádné náklady jí proto v řízení nevznikly. Soud tak rozhodl, že ve věci žaloby žalobkyně b) nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Žalobcům byl usnesením ze dne 19. 2. 2014, č. j. 47 Af 19/2012 – 19, ustanoven zástupce z řad advokátů. Odměna ustanoveného zástupce byla stanovena na 16.456,- Kč. Tato částka zahrnuje čtyři úkony právní služby po 3.100 Kč učiněné před spojením věcí ke společnému projednání [2x převzetí a příprava zastoupení a 2x sepsání repliky dle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]; dále se výsledná částka sestává ze čtyř paušálních částek jako náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, a z částky 2.856,- Kč, tj. 21 % DPH, neboť advokát je zaregistrován k této dani jako její plátce. Tato částka bude zástupci vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu v Praze.

Podle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát má proti neúspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení, které platil, není-li tento účastník osvobozen od soudních poplatků. Dle § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů je od soudního poplatku osvobozena Česká republika a státní fondy. Žalovaný (jako organizační složka státu) je tedy od soudního poplatku osvobozen. Byť žalovaný byl ve sporu neúspěšný, nemůže soud vzhledem k jeho osvobození od soudních poplatků postupovat podle § 60 odst. 4 s. ř. s. a uložit mu povinnost zaplatit na účet soudu odměnu ustanoveného zástupce (viz rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 16. 3. 2016, č. j. 52 Af 34/2014 – 269: „*V řízení před správními soudy nemá stát proti neúspěšné organizační složce státu, již náleží moc výkonná, právo na náhradu nákladů řízení, které platil neboť osvobození poskytnuté České republice podle § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, se týká všech jejích orgánů, jimž náleží moc zákonodárná, výkonná a soudní. O právu, které nevzniklo, tudíž není třeba rozhodovat.*“ a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2005, č. j. 7 Azs 71/2005 - 61.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 31. ledna 2017

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost:
Božena Kouřimová

Rozsudek byl vyhlášen dne 31. 1. 2017 (§ 49 odst. 11 a § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní).